

p.a. Kon. Julianalaan 29
3738 VA Maartensdijk

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Soestdijkseweg Zuid 173
3721 AB BILTHOVEN
(per e-mail verzonden)

Maartensdijk, 30 november 2014

Betreft: Advies Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2015

Geacht College,

Bij deze brengen wij u op de hoogte van ons advies inzake de Beleidsregels Maatschappelijke Ondersteuning 2015.

Over het geheel genomen vinden wij het een goed leesbaar stuk. In grote lijnen zijn wij tevreden met hetgeen in de beleidsregels wordt beschreven en de heldere wijze waarop het stuk is geschreven.

Het is prettig om te lezen, dat in de nota een aantal van onze eerdere adviezen zijn verwerkt, zoals de mogelijkheid om een persoonlijk plan in te dienen en het vroegtijdig geven van informatie over de mogelijkheid om cliëntondersteuning in te schakelen. Ook de duidelijke knip die is aangebracht tussen de taken en verantwoordelijkheden van frontoffice en backoffice en het vervroegen van de evaluatie van de Wmo-uitvoering naar de tweede helft van 2015 stemmen ons tevreden. Door tijdig een kritische blik op de Wmo-praktijk te werpen, worden goede garanties geschapen dat eventuele lacunes tijdig kunnen worden opgespoord.

Toch hebben wij op een aantal belangrijke onderdelen nog wel het nodige toe te voegen.

Klachtenafhandeling en cliëntparticipatie

In het evaluatieproces ontbreekt naar onze mening toch nog een essentiële schakel.

Eerder was toegezegd, dat er een klachtenmeldpunt zou worden ingericht waar burgers met signalen over de beleidsuitvoering terecht kunnen. Dit om te garanderen dat snel kan worden ingegrepen, wanneer zich nog onrechtmatigheden of ondoelmatigheden in de toekenning van Wmo-voorzieningen voordoen en niet eerst op de uitslag van een evaluatieonderzoek hoeft te worden gewacht. Onvolkomenheden in de uitvoering van het nieuwe beleid zijn natuurlijk volstrekt niet ondenkbaar, aangezien er met ingang van 2015 tegelijkertijd een onvoorstelbare hoeveelheid wijzigingen in het beleid worden aangebracht. Tot onze teleurstelling was over het openstellen van een dergelijk meldpunt per 1 januari 2015 nog niets in de tekst opgenomen.

Advies: Wij gaan er van uit dat u desondanks het uiterste zal doen om uw toezegging om een klachtenmeldpunt te vestigen toch nog tijdig te realiseren.

Ook hechten wij er aan dat met betrekking tot de te hanteren klachtenprocedures en de aantoonbare cliëntparticipatie in de Beleidsregels Wmo dezelfde zorgvuldige handelwijzen worden beschreven als in de Deelovereenkomsten Jeugd worden gehanteerd.

Advies: De passages over de klachtenprocedure en cliëntparticipatie uit de Deelovereenkomsten Jeugd ook van toepassing verklaren voor de Deelovereenkomsten Wmo en op te nemen in de beleidsregels.

Verder heeft u ons op eerder door ons uitgebrachte adviezen nog een verdere uitwerking in beleid toegezegd, die helaas nog niet in de beleidsregels is opgenomen.

Dan gaat het concreet om de volgende aanpassingen:

- . criteria voor wat "passend en adequaat" wordt geacht
- . kwaliteitsankers als toetssteen voor de beleidsuitvoering
- . criteria voor toegang tot maatwerkvoorzieningen.
- . samen met cliënt evalueren van de uitvoering van het zorgplan na een redelijke termijn (bv. 3 maanden)
- . beschrijven van een spoedprocedure in de beleidsregels.

Advies: Wij gaan er van uit dat u deze eerder gemaakte toezeggingen alsnog zult nakomen en deze uitwerkingen integraal onderdeel zullen uitmaken van de beleidsregels Wmo.

In de beleidsregels lezen wij dat het College voorlopig aansluit bij de werkwijze van het CIZ waar het gaat over de indicatie voor kortdurend verblijf en begeleiding. Het stelt ons toch wel gerust dat per 1 januari aanstaande niet meteen de hele systematiek wordt vernieuwd. Innovatie kan dan geleidelijk aan in het volgend jaar gestalte krijgen. Daarover willen we uiteraard graag in een vroegtijdig stadium meedenken.

Concretiseren van beoogde resultaten

Om te kunnen bepalen of informele hulp en/of Wmo-voorzieningen noodzakelijk zijn ter ondersteuning van de aanvrager, is het nodig om een duidelijk beeld te hebben van de minimaal bevredigende situatie die wordt beoogd. Dan gaat het bijvoorbeeld om het zich kunnen verplaatsen in en om de woning, sociale redzaamheid, participatie en het onderhouden van een sociaal netwerk.

In de Beleidsregels Jeugd is een passage opgenomen, waarin de beoogde resultaten in de Jeugdzorg worden geordend in een aantal resultaatgebieden. Dit kan richtinggevend zijn bij de keuzes die in de intakefase moeten worden gemaakt met betrekking tot de noodzakelijk in te zetten voorzieningen. Aan de hand van deze resultaatgebieden kan ook na verloop van tijd worden getoetst of het zorgplan compleet is en nog steeds tot het gewenste resultaat leidt .

Advies: ook in de Beleidsregels Wmo een passage opnemen waarin de relevante resultaatgebieden worden uitgeschreven.

Mantelzorg

In Trouw van 10 november jongstleden viel te lezen, dat ongeveer 220.000 van de 1,5 miljoen intensieve mantelzorgers zich zwaar belast voelen. De meeste mantelzorgers zitten in de groep 50-65-jarigen. Mensen ouder dan 85 jaar geven de meeste mantelzorg. Uit deze cijfers blijkt dat bij een groot percentage van de mantelzorgers overbelasting dreigt en de kans daardoor op ontspoorde mantelzorg of zelfs ouderenmishandeling een reële werkelijkheid kan worden. Dat vraagt ook om een zorgvuldige check op belastbaarheid en kwaliteiten van de aspirant mantelzorger bij het opstellen van het zorgplan. Wij gaan ervan uit dat in de te voeren keukentafelgesprekken aan dit aspect specifiek aandacht zal worden besteed.

Tot onze tevredenheid is expliciet een passage opgenomen over het bieden van respijtzorg bij (dreigende) overbelasting van de mantelzorger en voor een financiële compensatie van de mantelzorger als door de intensiteit van de zorg gekozen moet worden voor een vermindering van het aantal uren dat betaald werk wordt verricht.

Advies: Wel zouden wij graag zien dat niet alleen de respijtzorg wordt vergoed uit de Wmo-gelden, maar eveneens de kosten die gemoed zijn met het vervoer van en naar de locatie waar de respijtzorg wordt geboden.

In ons advies inzake de Wmo Nota 2015 vroegen wij u al eerder om het Steunpunt Mantelzorg in 2015 beter te equiperen. Het streven van de regering om zorgvragers langer zelfstandig te laten wonen en de extra inzet van mantelzorg en informele zorg die daarvoor nodig is zullen consequenties moeten hebben voor de ondersteuning die gemeenten aanbieden. Meer mantelzorg en vrijwillige zorg zal immers leiden tot een grotere ondersteuningsbehoefte en daarmee een zwaarder appel doen op de inzet en kwaliteit van het Steunpunt Mantelzorg. De uitwerking van dit onderwerp in een nieuwe opzet voor het steunpunt wordt in de nota node gemist.

Advies: Extra middelen reserveren voor het Steunpunt Mantelzorg om hen beter te equiperen voor een meeromvattende takenpakket. Wij willen graag met u meedenken over een nadere uitwerking van de organisatorische opzet en de door het Steunpunt Mantelzorg te leveren ondersteuningsaanbod.

Advies: Expliciete afspraken over de door mantelzorgers/vrijwilligers te leveren inspanning en het in kaart brengen van belastbaarheid en ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers willen wij nog graag in het gespreksverslag opgenomen zien.

Beëindiging PGB en terugvordering

In de beleidsregels is een passage opgenomen over het terugvorderen van de restwaarde van met PGB gefinancierde hulpmiddelen. (Zie hiervoor 10.4.3) Deze passage roept bij de WAR de nodige vragen op. Hoe kan het dat bij stopzetten van de voorziening als gevolg van het feit dat het hulpmiddel niet meer wordt gebruikt klaarblijkelijk toch de getaxeerde (rest-)waarde op de inwoner wordt verhaald. Feitelijk moet dan een bedrag worden betaald voor een inmiddels nutteloos geworden voorziening. Dit lijkt zo op het eerste oog zeer onrechtvaardig, temeer daar het hulpmiddel niet in eigendom wordt gegeven.

Vraag: Hoe gaat de gemeente hiermee om? Graag ontvangen wij een nadere uitleg van deze passage.

Programma van eisen

Bij het verstrekken van een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik wordt volgens de tekst door het college een programma van eisen opgesteld, waarin wordt geformuleerd aan welke specificaties het hulpmiddel moet voldoen. Vreemd genoeg ontbreken in het programma van eisen de bij de keuze van het hulpmiddel aan te leggen criteria, die door een medicus en/of ergotherapeut in het door hen geleverde advies staan vermeld, zoals

- eisen te stellen aan de zithouding
- vormgeving van zitting en rugframe
- eisen te stellen aan de plaatsing en positie van de voetsteunen
- medische of ergotherapeutische eisen aan de wijze van voortbewegen van de rolstoel
- eventueel op maat te maken onderdelen

Advies: De eisen opgesteld door een medicus of ergotherapeut zeer zwaarwegend meenemen in het programma van eisen, omdat het juist bij deze hulpmiddelen om maatwerk gaat.

Overgangsrechten en -regelingen

Er gelden voor bepaalde groepen mensen overgangsrechten en speciale regelingen. Wij zien deze niet terug in de beleidsregels en vragen ons af waar deze overgangsrechten verder worden geëxpliciteerd.

Mensen die nu hulp inkopen met een PGB en die met ingang van 2015 onder de Wmo komen te vallen houden in het overgangsjaar dezelfde rechten als in 2014. Het is dan ook logisch dat het budget hetzelfde is als in 2014.

Advies: graag zien wij de overgangsregelingen opgenomen in de beleidsregels ofwel anderszins overzichtelijk worden vastgelegd, zodat duidelijk wordt welke overgangsrechten gelden voor welk groep en wat de looptijd van deze regelingen is. Wij gaan er bovendien van uit, dat u de huidige Wmo-cliënten tijdig zult informeren over de inhoud van deze overgangsregelingen.

Meenemen van een voorziening naar het buitenland

Mensen met een voorziening zijn beperkt in hun mogelijkheden en moeten desondanks kunnen participeren in de samenleving. Wij vinden het daarom niet rechtvaardig dat deze groep inwoners verblijf in het buitenland vooraf moet melden. Op deze manier maakt u onderscheid tussen mensen met en zonder beperking (zie VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap). Het doel van dit verdrag is o.a. "het volledige genot door alle personen met een handicap van alle mensenrechten en fundamentele vrijheden op voet van gelijkheid te bevorderen, beschermen en

waarborgen, en ook de eerbiediging van hun inherente waardigheid te bevorderen." De door u opgenomen bepaling staat dus haaks op dit verdrag.

Tevens suggereert deze regeling dat het verblijf in het buitenland veel reparatiekosten met zich meebrengt voor de gemeente. Wij kunnen ons niet voorstellen dat dit opweegt tegen de kosten van een dergelijk uitgebreid (onnodig bureaucratisch) registratiesysteem.

Advies: Laten vervallen van de meldingsplicht bij verblijf in het buitenland.

Overige vragen en opmerkingen:

. In de beleidsregels opnemen, dat aanbieders eenmaal per jaar over het voorgaande jaar een totaalrapportage leveren van ontvangen klachten over geboden Individuele voorziening naar aard en oorzaak, Dit voor het eerst in januari 2016.

. Graag toevoegen dat de eigen bijdrage die voor hulpmiddelen wordt gevraagd maximaal kan oplopen tot de aanschafwaarde.

. De PGB's die inzake de Wmo verkregen kunnen worden in een vergoedingslijst vermelden net zoals in het verleden voor de regeling onder de AWBZ de gewoonte was.

. In het geval dat zorg in natura niet passend geacht wordt, verwachten wij dat de aanvrager ondersteund wordt in het zoeken naar een alternatieve voorziening in natura en niet ongewild een PGB moet aanvragen.

. Opvallend is dat het PGB verhoogd kan worden met 5% terwijl dit in het verleden 10% was. Deze verlaging is vreemd, alleen al gezien de stijgende prijzen terwijl ook nu onderhoud en verzekering noodzakelijk blijven.

. Het voorkomen van het kapitaliseren van mantelzorg vinden wij een begrijpelijk streven. Wel vragen wij ons af of de in de tekst beschreven gespreksonderwerpen hier een afdoende bijdrage aan leveren.

. Waarom wordt in de expertgroep de deskundigheid VG niet afzonderlijk vermeld naast de medische expertise en GGZ?

. Waarom is een sportrolstoel eerder afgeschreven dan een gewone rolstoel die dagelijks wordt gebruikt?

Wij vertrouwen er op dat u onze argumentatie en aanbevelingen zorgvuldig zult meewegen in uw besluitvorming en zien uw verslaglegging over de genomen besluiten met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Hans Voogt
Voorzitter Wmo Advies Raad De Bilt